

قانون مالیاتهای مستقیم - ماده 139

ماده 139-

الف - موقوفات، ذورات، پذیره، کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی آستان قدس رضوی، آستان حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع)، آستانه حضرت معصومه (س)، آستان حضرت احمد ابن موسی (ع) «شاه چراغ»، آستان مقدس حضرت امام خمینی (ره)، مساجد، حسینیه‌ها، تکایا و سایر بقاع متبرکه از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص سایر بقاع متبرکه به عهده سازمان اوقاف و امور خیریه می‌باشد.

ب - کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران از پرداخت مالیات معاف است.

ج - کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی صندوق‌های پس انداز بازنشستگی و سازمان بیمه خدمات درمانی و سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستائیان و عشایر و همچنین حق بیمه و حق بازنشستگی سهم کارکنان و کارفرما و جریمه‌های دریافتی مربوط توسط آنها از پرداخت مالیات معاف است.

د - کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی مدارس علوم اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. (1) تشخیص مدارس علوم اسلامی با شورای مدیریت حوزه علمیه قم می‌باشد.

ه - کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی نهادهای انقلاب اسلامی از پرداخت مالیات معاف است. (2) تشخیص نهادهای انقلاب اسلامی با هیأت وزیران می‌باشد.

و - آن قسمت از درآمد صندوق عمران موقوفات کشور که به مصرف عمران موقوفات برسد از پرداخت مالیات معاف است. (3)

ز - درآمد اشخاص از محل وجوه بریه ولی فقیه، خمس و زکات از پرداخت مالیات معاف است.

ح - آن قسمت از درآمد موقوفات عام که طبق موازین شرعی به مصرف اموری از قبیل تبلیغات اسلامی، تحقیقات فرهنگی، علمی، دینی، فنی، اختراعات، اکتشافات، تعلیم و تربیت، بهداشت و درمان، بنا و تعمیر و نگهداری مساجد و مصلاها و حوزه‌های علمیه و مدارس علوم اسلامی و مدارس و دانشگاه‌های دولتی، مراسم عزیه و اطعام، تعمیر آثار باستانی، امور عمرانی و آبادانی، هزینه یا وام تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان، کمک به مستضعفان و آسیب دیدگان حوادث ناشی از سیل، زلزله، آتش سوزی، جنگ و حوادث غیرمترقبه دیگر برسد، مشروط بر این که درآمد و هزینه‌های مزبور به تأیید سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده باشد و همچنین ساخت، تعمیر و نگهداری مراکز نگهداری کودکان و نوجوانان بیسرپرست و بدسرپرست در گروه‌های سنی و جنسی مختلف، مراکز نگهداری و مراقبت سالمندان، کارگاه‌های حرفه‌آموزی و اشتغال مصدومان ضایعه نخاعی، معلولان جسمی و حرکتی، زنان سرپرست خانوار و دختران خودسرپرست، مراکز آموزش، توانبخشی و حرفه‌آموزی معلولان ذهنی و کودکان نابینا، کم بینا، کم شنوا و ناشنوا و سایر مراکز و اماکنی که بتوانند در خدمت مددجویان سازمان‌های حمایتی بهزیستی کشور قرار گیرند (4) از پرداخت مالیات معاف است. (5)

تبصره - مفاصا حسابهایی که توسط شعب تحقیق موضوع ماده (14) قانون تشکیلات و اختیارات سازمان حج و اوقاف و امور خیریه مصوب 2/10/1363 صادر شده یا میشود اگر در مهلت مقرر مربوط به تسلیم اظهارنامه به سازمان امور مالیاتی کشور ارائه شود، برای برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی مقرر در این قانون یا سایر قوانین، به منزله اظهارنامه مالیاتی مودی تلقی میشود.

همچنین در مورد سالهای قبل از ابلاغ این قانون، در صورتی که مفاصا حساب مربوط تا پایان سال 1394 به سازمان امور مالیاتی ارائه شود، به منزله اظهارنامه مالیاتی خواهد بود. (6)

ط - کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی موسسات خیریه و عام المنفعه که به ثبت رسیده‌اند، مشروط بر آن که به موجب اساسنامه آنها صرف امور مذکور در بند (ح) این ماده شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت کند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره - کمکهای نقدی و غیرنقدی که در هر سال مالی به مصرف نرسیده باشد بدون تعلق مالیات به سال مالی بعد منتقل می‌گردد. (7)

ی - کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی و همچنین حق عضویت اعضاء مجامع حرفه‌ای، احزاب و انجمنها و تشکل‌های غیر دولتی که دارای مجوز از مراجع ذیربط باشند و وجوهی که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق‌الزحمه اعضاء آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریزمی‌شود، از پرداخت مالیات معاف است.

ک - موقوفات و کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی انجمنها و هیأت‌های مذهبی مربوط به اقلیتهای دینی مذکور در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مشروط بر این که رسمیت آنها به تصویب وزارت کشور برسد، از پرداخت مالیات معاف است.

ل - فعالیت‌های انتشاراتی و مطبوعاتی و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاههای ذی‌ربط)، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است. (8)

تبصره 1 - وجوهی که از فعالیت‌های غیر انتفاعی و به منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره‌های آموزشی، سمینارها، نشر کتاب و نشریه‌های دوره‌ای و ... در چارچوب اساسنامه آنها تحصیل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه آنها نظارت می‌کند، از پرداخت مالیات معاف است.

تبصره 2 - حکم تبصره (2) ماده (2) این قانون در مورد درآمد مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده جاری می‌باشد.

تبصره 3 - آیین نامه اجرایی موضوع این ماده به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره 4 - مفاد این ماده در مواردی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری انجام می‌گیرد.

تبصره 5 - درآمدها و عایدی حاصل از موقوفات و کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی اشخاص موضوع بندهای (ط) و (ک) از پرداخت مالیات معاف می‌باشد. این حکم شامل درآمد شرکت‌های زیرمجموعه اشخاص مذکور نخواهد بود. (9)

1. به موجب بند 36 ماده واحده قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 31/04/1394، موضوع ماده (146) مکرر در مواد (133)، (134)، (139) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (142)، (143) و تبصره 1 ذیل ماده (143) مکرر به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

2. به موجب بند 36 ماده واحده قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 31/04/1394، موضوع ماده (146) مکرر در مواد (133)، (134)، (139) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (142)، (143) و تبصره 1 ذیل ماده (143) مکرر به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

3. به موجب بند 36 ماده واحده قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 31/04/1394، موضوع ماده (146) مکرر در مواد (133)، (134)، (139) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (142)، (143) و تبصره 1 ذیل ماده (143) مکرر به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

4. به موجب جزء الف بند 34 ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب 31/4/1394، در بند (ح) ماده (139) بعد از عبارت سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده باشد عبارت "و همچنین ساخت، تعمیر و نگهداری مراکز نگهداری کودکان و نوجوانان بی‌سرپرست و بدسرپرست در گروه‌های سنی و جنسی مختلف، مراکز نگهداری مراقبت سالمندان، کارگاه‌های حرفه‌آموزی و اشتغال مصدومان ضایعه نخاعی، معلولان جسمی و حرکتی، زنان سرپرست خانوار و دختران خودسرپرست، مراکز آموزش، توانبخشی و حرفه‌آموزی معلولان ذهنی و کودکان نابینا، کم بینا، کم شنوا و ناشنوا و سایر مراکز و اماکنی که بتوانند در خدمت مددجویان سازمان‌های حمایتی بهزیستی کشور قرار گیرند"، اضافه شد.

5. به موجب بند 36 ماده واحده قانون مالیات‌های مستقیم مصوب 31/04/1394، موضوع ماده (146) مکرر در مواد (133)، (134)، (139) « به استثنای بندهای (الف)، (ب) و (ز) آن»، (142)، (143) و تبصره 1 ذیل ماده (143) مکرر به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود.

6. به موجب ماده (85) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (2)، مصوب 4/12/1393، این تبصره به ذیل بند (ح) ماده (139) قانون مالیات‌های مستقیم الحاق شد.

7. به موجب جزء «ب» بند 34 ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب 31/4/1394، عبارت "کمک‌های نقدی و غیرنقدی که در هر سال مالی به مصرف نرسیده باشد بدون تعلق مالیات به سال مالی بعد منتقل میگردد" به عنوان تبصره ذیل بند ط ماده (139) الحاق شد.

8. به موجب جزء «د» بند 34 ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب 31/4/1394، در بند (ل) ماده (139) قانون بعد از عبارت «مطبوعاتی»، عبارت «و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه‌های ذی‌ربط)،» اضافه شد.

9. به موجب جزء «ج» بند 34 ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب 31/4/1394، یک تبصره به عنوان تبصره 5 به ماده (139) قانون الحاق شد.

آیین نامه ها

[1381/12/07][53456/27257 هـ] آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (3) ماده (139) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم- مصوب 1380- با آخرین اصلاحات 1395/05/10

[1381/12/17][211/7980/5357] آئین نامه اجرائی تبصره 3 ماده 139

[1390/05/24][200/13383] ابلاغ رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه شماره 8 مورخ 22/1/1390

[1393/06/04][62400/ت/50217هـ]	اصلاح مواد (15) و (16) آیین نامه اجرایی تبصره(3) ماده (139)اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحیه
آن و ماده (17) الحاقی	
[1401/03/22][44165/ت/59936هـ]	آیین نامه اجرایی بند و تبصره 17 ماده واحده قانون بودجه سال 1401 کل کشور
بخشنامه ها	
[1381/10/05][56002]	*وظیفه نظارت بر درآمد و هزینه موسسات خیریه تحقیقاتی ...
[1381/12/17][211/7980/5357]	آئین نامه اجرائی تبصره 3 ماده 139
[1382/07/16][211/4230/38383]	دستورالعمل نحوه برخورداری موسسات خیریه از معافیت بند (ط) و تفویض اختیارات مالیات بر شرکت ها و استان
[1382/12/24][211/7040/13963]	دستورالعمل اجرایی در خصوص فعالیت های انتشاراتی و مطبوعاتی
[1382/12/29][67674]	در مورد لغو معافیت دستگاه ها و بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی
[1383/01/16][250/171]	در خصوص مالیات واریزی بنیادها و نهادهای
[1383/03/02][211/6680/3191]	نحوه نظارت دارایی بر درآمد و هزینه اشخاص تبصره 1 ماده 139
[1383/07/27][210/12928]	آیین نامه تبصره 3 ماده 139 در حال تغییرات پرونده های تبلیغاتی فعلا رسیدگی نشود
[1383/11/04][211/4348/19153]	فعالیت های انتشاراتی و فهرست فعالیت های معاف
[1384/07/27][13530]	در خصوص فصل مالیات بر درآمد املاک
[1389/12/28][200/37495]	آیین نامه اجرایی موضوع تبصره(3) ماده (139) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 27/11/1380
[1391/05/01][230/16259]	رفع مشکلات اصحاب فرهنگ و هنر سینما (بخشنامه اداری)
[1391/07/10][200/13894]	ایجاد وحدت رویه در رسیدگی به پرونده های مالیاتی صاحبان مشاغل مطبوعاتی موضوع بند (ل) ماده 139 قانون مالیاتهای مستقیم
[1391/09/11][200/18047]	رسیدگی به پرونده مالیاتی اصحاب خبر و مطبوعات در هر شهر از استان به طور متمرکز در یک واحد یا اداره امور مالیاتی
[1392/01/21][200/477]	اجرای تبصره 2 ماده 104 اصلاحی موضوع بند ل ماده 139
[1392/02/03][200/1364]	ابلاغ مصوبه اصلاح مواد 15 و 16 آیین نامه موضوع تبصره 3 ماده 139 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 80/11/27
[1392/04/31][200/7930]	ابلاغ مصوبه هیأت وزیران راجع به اصلاح ماده (16) اصلاحی آیین نامه اجرائی تبصره(3) ماده (139) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم
[1393/06/15][230/93/64]	ابلاغ تصویب نامه هیات محترم وزیران درخصوص اصلاح مواد 15 و 16 آیین نامه اجرایی تبصره 3 ماده 139 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 27/11/1380
[1393/08/26][200/93/94]	ابلاغ نامه دبیر هیات دولت درخصوص اصلاحی مواد 15 و 16 آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (3) ماده 139 قانون مالیاتهای مستقیم
[1393/10/20][200/93/118]	ابلاغ صورتجلسه شورای عالی مالیاتی درخصوص برخی از درآمدهای موسسات خیریه و عام المنفعه
[1393/12/11][200/93/137]	ابلاغ دستورالعمل نظار موضوع بند"ط" و تبصره یک ماده 139 ق.م.م
[1393/12/25][200/93/149]	ابلاغ دستورالعمل اجرایی موضوع ماده 12 آییننامه اجرایی تبصره 3 ماده 139 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم
[1394/02/02][200/94/9]	ابلاغ فرمهای کاربردی مربوط به دستورالعمل نظار موضوع بند"ط" و تبصره (1) ماده 139 ق. م.م
[1394/02/08][200/94/14]	احکام مالیاتی قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(2) مصوب 4/12/1393 مجلس شورای اسلامی
[1394/07/29][200/94/75]	فهرست نهاد های انقلاب اسلامی
[1394/08/17][200/94/82]	اختیار صدور مجوز فعالیت کتابفروشی در اجرای تبصره بند یک ماده 2 دستورالعمل اجرایی موضوع ماده 12 آیین نامه اجرایی تبصره 3 ماده 139 قانون مالیات های مستقیم از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به اتحادیه های صنفی کتابفروشان
[1395/09/06][230/34280]	د/ ابلاغ اصلاحیه آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (3) ماده 139 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 1394/4/31
[1396/02/30][230/96/34]	ابلاغ تفاهم نامه فی مابین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص مودیان مالیاتی موضوع بند (ل) ماده 139 قانون مالیاتهای مستقیم
[1397/08/19][200/97/118]	رسیدگی های مالیاتی و بخشودگی جرایم انجمن های علمی
[1399/01/19][200/99/7]	احکام مالیاتی قانون بودجه سال 1399
[1402/01/10][200/1402/2]	احکام مالیاتی قانون بودجه سال 1402 کل کشور
تصویب نامه ها و تصمیم نامه ها	
[1391/12/08][242895/ت/48524 هـ]	اصلاح مواد (15) و (16) آیین نامه اجرایی تبصره (3) ماده (139) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم
[1392/04/11][48524/ت/85759 هـ]	اصلاح ماده 16 اصلاحی آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (?) ماده (???) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم

[1393/06/04][62400/ت/50217هـ]	اصلاح مواد (15) و (16) آیین نامه اجرایی تبصره(3) ماده (139)اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحیه
آن و ماده (17) الحاقی	
[1395/05/18][58555/ت/53122هـ]	اصلاح آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (3) ماده (139) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم
[1396/02/11][1172350]	تفاهم نامه فیما بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور اقتصادی و دارایی در خصوص مودیان مالیاتی موضوع بند (ل) ماده 139 قانون مالیاتهای مستقیم

دستورالعمل ها

[1382/07/16][211/4230/38383]	دستورالعمل نحوه برخورداری موسسات خیریه از معافیت بند (ط) و تفویض اختیار مالیات بر شرکت ها و استان
[1382/12/24][211/7040/13963]	دستورالعمل اجرایی در خصوص فعالیت های انتشاراتی و مطبوعاتی
[1383/11/04][211/4348/19153]	فعالیت های انتشاراتی و فهرست فعالیت های معاف
[1388/02/21][17578]	تمرکز امور مالیاتی موسسات موضوع مواد 134 و 139 قانون مالیاتهای مستقیم
[1391/08/06][200/15822]	معافیت مالیاتی درآمد حاصل از طراحی و انتشار آگهی برای فعالیتهای مطبوعاتی
[1393/12/11][200/24305]	دستورالعمل چگونگی انتخاب نظار و نحوه نظارت بر درآمد و هزینه مربوط به موسسات خیریه و عام المنفعه موضوع بند "ط" و فعالیت های غیر انتفاعی موضوع تبصره (1) ماده (139) قانون مالیات های مستقیم
[1393/12/25][200/93/149پ]	دستور العمل اصلاحی موضوع ماده 12 آئین نامه اجرائی تبصره (3) ماده 139 اصلاحی قانون مالیات های مستقیم مصوب 1380/11/27 (معافیت بند(ل) ماده 139 اصلاحی قانون)

دیوان عدالت اداری

[1390/01/22][8]	ابطال فصل پنجم از آیین نامه اجرایی موضوع تبصره 3 ماده 139 اصلاحی قانون مالیات های مستقیم .
-----------------	--

رای شوراها

[1372/06/06][30/4/7060]	*داروخانه
[1393/03/19][201/4]	صورتجلسه شورای عالی مالیاتی درخصوص برخی از درآمدهای موسسات خیریه و عام المنفعه